

Glazba
uvijek
pronađe
put!

'21
SEZONA / 22

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

o
bijeli ciklus

05.11.2021. / 19:30

Koncertna dvorana Lisinski

CARLO JANS dirigent

IAN CLARKE flauta

ANDRÁS ADORJÁN flauta

RENATA PENEZIĆ flauta

Schubert · Clarke · Doppler · Prokofjev

bijeli ciklus

Petak 5.11.2021.

Koncertna dvorana Lisinski

19:30

Čudesni flautisti

Koncert u suradnji s umjetnicima
gostima 1. Hrvatskog skupa flautista

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

CARLO JANS dirigent

IAN CLARKE flauta

ANDRÁS ADORJÁN flauta

RENATA PENEZIĆ flauta

FRANZ SCHUBERT

5. simfonija u B-duru, D 485

18'

Allegro

Andante con moto

Menuetto: Allegro molto

Allegro vivace

IAN CLARKE

**Time Dominoes / Domino vremena,
koncert za flautu i gudače
(europska premijera)**

18'

Moto perpetuo / Neprekidni,
ponavljajući pokret

Touch / Dodir

Inexorable / Neumljivost

FRANZ DOPPLER

Koncert za dvije flaute i orkestar

22'

Allegro maestoso

Andante

Allegro

SERGEJ PROKOFJEV

Klasična simfonija, op. 25

16'

Allegro

Larghetto

Gavotta: Non troppo allegro

Finale: Molto vivace

Čudesni flautisti

Carlo Jans dirigent

Luksemburški flautist, dirigent i pedagog **Carlo Jans** diplomirao je flautu na Kraljevskom konzervatoriju u Liègeu u klasi Raymonda Guiota. Dodatno se usavršavao na poslijediplomskom studiju Muzičke akademije u Kölnu kod Andriasa Adorjána te kroz privatne poduke kod Aurèlea Nicoleta. Diplomski i poslijediplomski studij dirigiranja završio je na Kraljevskoj muzičkoj akademiji u Maastrichtu kod Jana Stulena i Jean-Phillippea Rieua, učio je i kod Jorme Panule u Sankt Peterburgu, a doktorirao na Muzičkoj akademiji u Łódźu u Poljskoj.

Od 1984. predaje flautu i komornu glazbu na Konzervatoriju u Luksemburgu, a od 1999. i dirigiranje.

Gostujući je profesor na Muzičkoj akademiji u Rigi i Visokoj školi za glazbu u Saarbrückenu, a redovito gostuje na međunarodnim seminarima diljem svijeta. Godine 1988. osnovao je međunarodnu ljetnu školu u Diekirchu u Luksemburgu.

Kao flautist nastupa s najvećim europskim i svjetskim orkestrima i ansamblima. Od 2009. stalni je član svjetski priznatog komornog orkestra Solistes Européens Luxembourg. U suradnji s različitim renomiranim diskografskim kućama snimio je preko pedeset nosača zvuka, a dobitnik je i prestižne francuske diskografske nagrade *Grand Prix du Disque*.

Ian Clarke flauta

Ian Clarke jedan je od vodećih svjetskih flautista i skladatelja za flautu, s djelima koja se objavljuju i izvode diljem svijeta te uživaju status nekih od najzbudljivijih ostvarenja današnjice, podjednako prigrljena od mnogih međunarodno priznatih izvođača, glazbenih pedagoga i studenata, uključena u sveučilišne kurikulume i obrazovne programe.

Kao gostujući solist i predavač nastupao je na velikim glazbenim konferencijama diljem svijeta, od Australije, Brazila, Kanade, Islanda i Japana do brojnih europskih zemalja, kao i na događajima koje je organiziralo Američko nacionalno društvo flautista (NFA) te Britansko društvo flautista (BFS) u Ujedinjenom Kraljevstvu, gdje živi.

Premijera njegova novog *Koncerta za flautu i gudače* održana je 2017. u Minneapolisu na konferenciji NFA-a. Hvaljeni nosač zvuka *Within* jedan je od najprodavanijih flautističkih albuma, a još je jedan

njegov album, *Deep Blue*, dospio među prvih deset na britanskoj ljestvici klasične glazbe, što je presedan kada je riječ o autorskim skladbama za flautu.

Održavao je majstorske radionice na najuglednijim glazbenim konzervatorijima, kao što su Kraljevska muzička akademija u Londonu, Guildhall School of Music & Drama, Juilliard u New Yorku i Manhattan School of Music. Tijekom karijere izvodio je djela od opere do nastupa s rock grupom *Jethro Tull* i njihovim frontmanom Ianom Andersonom.

Dugogodišnji je suradnik organizacije *Flutewise* u Ujedinjenom Kraljevstvu, čiji je bio izvođač godine, te je često gostovao na njihovim prestižnim tečajevima flaute. Dugo je godina vodio Međunarodnu ljetnu školu u Woldinghamu, zajedno s Clare Southworth s Kraljevske muzičke akademije. Od 2016. do 2018. sudjelovao je na simpoziju *Complete 21st Century Flutist* u sklopu festivala *California Summer Arts* na koji se vratio 2020. godine. Predaje i na majstorskom tečaju *Grolloo Flute Session 6* u Nizozemskoj te na Međunarodnoj ljetnoj školi flaute u Škotskoj. Vodeći ili sudjelujući u bezbroj flautističkih događaja, radio je s glazbenicima svih dobnih skupina i razina obrazovanja, flautistima i drugima.

Kao nagrađivani student studirao je pod vodstvom, između ostalih, Simona Hunta, Averil Williams i Kathryn Lukas s Guildhall School of Music. Istovremeno je studirao matematiku na Imperial Collegeu u Londonu, gdje je diplomirao kao jedan od najboljih studenata. Profesor je flaute na Guildhall School of Music i viši znanstveni suradnik u obrazovnom programu *Higher Education Academy*. Zajedno s glazbenikom i skladateljem Simonom Painterom često sklada, producira te izvodi glazbu za filmove i televizijske serije. Međunarodni je ambasador proizvođača flauta *Miyazawa*.

András Adorján flauta

András Adorján rođen je u Budimpešti, odrastao u Kopenhagenu, a u Münchenu živi od 1974. godine. Nakon što je diplomirao stomatologiju u Kopenhagenu 1968., završio je studij glazbe pod mentorstvom Jean-Pierrea Rampala i Aurèlea Nicoleta.

Kao pobjednik međunarodnih flautističkih natjecanja (Montreux, 1968., Pariz, 1971.) i prvi flautist uglednih europskih simfonijskih orkestara u Stockholmu, Kölnu, Baden-Badenu i Münchenu, godine 1987. imenovan je profesorom flaute na Visokoj školi za glazbu u Kölnu, a potom, od 1996. do 2013. godine, predavao je na Visokoj školi u Münchenu.

Rado je viđeni gost prestižnih glazbenih festivala i vrlo je aktivan u obogaćivanju flautističke literature izvođenjem brojnih djela koja je nadahnuo ili su

napisana za njega te komada koje je ponovno otkrio i redigirao.

Snimio je više od stotinu albuma za diskografske kuće *Denon, Erato, Orfeo, RCA, Sony, Premiers Horizons, Tudor, Farao Classics* te uredio jedinstveni i opsežni *Leksikon flaute* koji je 2009. objavila izdavačka kuća *Laaber-Verlag*, zbog čega se smatra jednim od najpoznatijih i najznačajnijih flautista svoje generacije.

Predsjednik je Njemačkog društva flautista od njegova osnutka 1985. godine, nagrada *Jacob Gade* dodijeljena mu je 1968. u Kopenhagenu, a 1988. primio je i diskografsku nagradu *Preis der deutschen Schallplattenkritik*. Godine 1996. svečano mu je uručen *Dopplerov prsten* Mađarskog društva flautista, 2007. primio je *Premio di carriera* Talijanskog društva flautista, a 2018. dodijeljena mu je Nagrada za životno djelo Američkog nacionalnog društva flautista (NFA).

Za
ore
sba
čka
filharmonija

Renata Penezić flauta

Renata Penezić diplomirala je na Muzičkoj akademiji u Ljubljani u klasi Fedje Rupela, a kao dobitnica stipendije *Deutscher Akademischer Austauschdienst* (DAAD) magistrirala u razredu Andrása Adorjána na Visokoj školi za glazbu u Kölnu.

Već na trećoj godini studija postala je solistica flautistica Zagrebačke filharmonije. Uz djelatnost u orkestru podjednako uspješno razvija karijeru solistice i komorne glazbenice, surađujući s hrvatskim i inozemnim glazbenim umjetnicima i ansamblima. Gostovala je u Europi i na Dalekom istoku, a svestranost i širinu interesa potvrđuje izuzetno širokim repertoarom, od rane do suvremene glazbe. Članica je ansambla *Musica Viva* od osnutka 1998. godine. Redovito snima za Hrvatski radio, a ostvarila je i više zapaženih nosača zvuka, od kojih je za snimku božićnog koncerta s ansamblom *Musica Viva* 2006.

primila nagradu *Porin* za najbolju izvedbu solističke ili komorne skladbe. Dobitnica je i nagrade *Milka Trnina* za 2008. godinu.

Vodeći hrvatski skladatelji posvećuju joj svoja djela. Uspješnu pedagošku djelatnost razvija na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, gdje djeluje kao izvanredni profesor. Održava seminare iz flaute u zemlji i inozemstvu. Članica je ocjenjivačkih sudova međunarodnih flautističkih natjecanja. Voditeljica je i utemeljiteljica, uz Tamaru Coha-Mandić, Zagrebačkog ansambla flauta.

Glazba uvijek pronade put!

Franz Schubert

5. simfonija u B-duru, D 485

Godine 1816., u kojoj je nastala *Peta*, **Franz Schubert** (1797. - 1828.) pohodio je koncert s djelima Beethovena i Mozarta, a salzburški genij, čija je glazba u to vrijeme uživala veliku popularnost, uzburkao je skladateljeve misli, toliko da je u dnevnik zapisao: "Kao izdaleka, čarobni zvuci Mozartove glazbe još uvijek nježno proganjaju me. Tako lijepa sjećanja ta, koja ni vrijeme nit' okolnosti izbrisati ne mogu, prebivaju u duši mojoj i obasjavaju naše postojanje. U tmuni života pokazuju nam svjetlost, čistu i blagu, kojoj stremimo vječno. O Mozarte, besmrtni Mozarte, koliko puno, koliko beskrajno puno takvih blagotvornih nagovještaja boljega, ljepšeg života utisnuo si u duše naše".

U travnju iste godine devetnaestogodišnji skladatelj napisao je svoje najotvorenije beethovenijansko ostvarenje, *Četvrtu*, tzv. *Tragičku simfoniju* u prometejskom tonalitetu c-mola, a naredno simfonijsko ostvarenje, nastalo u istoj, izuzetno plodnoj 1816. godini, pokazalo se kao njen protunožac. U *Petoj simfoniji*, više no i u jednom drugom orkestralnom ostvarenju, Schubert je utisnuo izražaje svjetla, čistoće, eterične ljepote o kojoj je tolikim patosom pisao u svojem dnevniku.

Namjesto velikog orkestra *Četvrte*, tu je maleni, komorni ansambl: tek jedna flauta, bez klarineta, s dvije a ne četiri horne te bez truba i timpana, vrlo slično Mozartu u njegovoj *Simfoniji u g-molu*, KV 550, koju je Schubert vrlo vjerojatno imao priliku svirati, a ne samo slušati.

Puno je referenci na to Mozartovo remek-djelo, no treba reći kako je posrijedi prije svega dotad najbolje skladana Schubertova simfonija. Schubertov biograf Alfred Einstein otišao je još dalje opisivši finale kao "najčišći, najpročišćeniji i najuravnoteženiji komad instrumentalne glazbe koji je Schubert ikad napisao".

Schubert je djelo gotovo sigurno čuo u izvedbi amaterskog orkestra koji se sastajao u domu violinista Otta Hatwiga od 1815. godine, u kojemu je on svirao violu, ali se kasnije o njemu nije najbolje izrazio, smatrajući ga nedostojnim velikog Beethovenova uzora (koji je do toga trenutka skladao već osam od ukupno devet simfonijskih ostvarenja). Djelo je stoga moralo pričekati sve do 1841., trinaest godina po skladateljevoj smrti, kada je praizvedeno u kazalištu u Josefstadtu, u osmom becirku Beča. U međuvremenu, s pravom, postalo je jedno od najomiljenijih Schubertovih ostvarenja.

Ian Clarke

Time Dominoes, koncert za flautu i gudače (europska premijera)

Djelo je praizvedeno 2017. u Minneapolisu, SAD, uz potporu Američkog nacionalnog društva flautista.

"Zamislite more magičnih domino pločica koje se rasprostiru u svim smjerovima, sve do horizonta, predstavljajući vječne veze između generacija prošlih, sadašnjih i budućih. Svatko od nas jedna je pločica s našim suvremenicima oko nas, beskrajno protegnutim u daljinu, precima iza i budućim generacijama pred nama. Ta misao vodi do gotovo opipljivog prikaza cjelokupnog vremena, s našim mjestom u tome prekrasnom eteru međupovezanosti.

Naši postupci, veliki i mali, dio su vječnog zibanja i mrežkanja u nekom neizrecivom, blještavom valu.

I. Moto perpetuo / Neprekidni, ponavljajući pokret

Prvi stavak apstraktna je impresija tih surealnih, pa ipak tako stvarnih titraja, koji svjetlucaju i plešu pod suncem. Na trenutak osjećamo te nepregledne vremenske slojeve, sve u istom trenutku.

II. Touch / Dodir

Osobna, intimna kontemplacija nad našim titrajućim međuvezama, s našim bližnjima i voljenima.

III. Inexorable / Neumljivost

Refleksija vremenske putanje koja povezuje svjetove raznolikih kultura i suprotstavljenih ideja. Uskaćemo u prekrasno more vječnosti, čutimo druge sile koje djeluju na nas, nadajući se da će pozitivni pokreti naposljetku ipak prevladati." (I.C.)

Franz Doppler

Koncert za dvije flaute i orkestar

Franz Doppler (1821. - 1883.), flautist, skladatelj i dirigent, glazbu je počeo učiti s ocem, skladateljem i oboistom Josephom Dopplerom, a debitirao je u Beču u dobi od samo trinaest godina. Nakon više koncertnih turneja s bratom Karlom, također flautistom, skrasio se u Budimpešti, gdje je 1838. postao prvi flautist Njemačkog teatra, a tri godine potom Mađarskog narodnog kazališta.

U to vrijeme debitirao je i kao kompozitor, pišući opere i pridonoseći, zajedno s Ferencom Erkelom, rođenju mađarske nacionalne opere. U Budimpešti je tako 1847. predstavio operu *Benyovszky*, prvu od pet opera na mađarskom jeziku, uz zapaženi uspjeh. U njima se talijanski utjecaji Donizettija spajaju s osobinama ruske, poljske i mađarske glazbe. S Erkelom i bratom Karlom sudjelovao je 1853. i u utemeljenju prvoga mađarskog simfonijskog orkestra, Budimpeštanske filharmonije.

Braća su poduzimala brojne turneje, nastupivši u Weimaru gdje je Franz upoznao Franza Liszta, a 1856. i u Londonu, zajedno s Karlom Hubayjem, ocem slavnog violinista Jenőa Hubajja. Godine 1858. Franz se skrasio u Beču kao prvi flautist Dvorske opere. Postao je i dirigent, a od 1865. podučavao je na Bečkom konzervatoriju.

Njegove skladbe, koje je povremeno pisao u tandemu s bratom, odražavaju ukus vremena. Često koriste mađarske narodne teme, u varijacijama ili fantazijama. Poput violinista koji su pratili Paganinijev primjer, ili violončelista kao što je David Popper, flautisti Franz i Karl uvelike su pridonijeli razvoju romantičkog repertoara za svoj instrument.

Koncert za dvije flaute, koji su ponovno otkrili Jean-Pierre Rampal i naš večerašnji gost András Adorján, ambicioznije je ostvarenje od niza minijatura. Klasične strukture, skladba je oblikovana u tri stavka u stilu Mendelssohna ili Webera, s istaknutom ulogom solista, ističe Georges Boyer u izdanju diskografske kuće *Naxos*, posvećenom skladbama za flaute braće Franza i Karla.

Sergej Prokofjev

Klasična simfonija, op. 25

"Da je Haydn živio u naše doba, zadržao bi osobni stil, ali bi prihvatio i ponešto novog" - tako je **Sergej Prokofjev** (1891. - 1953.) opisao osnovnu ideju svoje *Klasične simfonije*. "Kada sam vidio da se moja ideja pretvara u djelo, nazvao sam je *Klasična simfonija*: prije svega zato što je bila jednostavna, a potom i iz čiste zabave, da bih 'izazivao vraga', u pritajenoj nadi da sam u pravu ako se pokaže da je moja nova simfonija doista djelo klasičke kvalitete", zapisao je *enfant terrible* ruske glazbe u svojoj autobiografiji.

Prve ideje (za *Gavottu*) rodile su se 1916., a veći dio posla bio je gotov dogodne. Toga ljeta Prokofjev se prvi puta odlučio odmaknuti od klavira za kojim je redovito stvarao. "Poigravao sam se s idejom o simfoniji koju ću napisati u potpunosti bez klavira. Vjerovao sam da će orkestar tako zvučati puno prirodnije". Nekolicina komentatora upravo u toj činjenici vidi objašnjenje za prozračnu fakturu djela.

Klasična je praizvedena 21. travnja 1918. u Sankt Peterburgu pod autorovim ravnanjem. U petnaestak

minuta trajanja, uvjerljivo je najsazetija Prokofjevljeva simfonija (skladao ih je ukupno sedam), ali je sazetija i od mnogih iz Haydnove kajdanke! Teme su lapidarne, a tematski razvoj fokusiran na zatvorene i vješto zaokružene formalne cjeline.

Glazbeni humor nerijetko izvire iz same konciznosti jezika, na vrlo slični način na koji se to događa i kod Haydna. Skladba je remek-djelo ekonomije i čistoće glazbenih tehnika i sredstava, te uzorni primjer novoklasičkog stila koji se razvio dvadesetih godina prošloga stoljeća.

Baš kao što se i nadao, *Klasična* se pokazala "klasikom" i kod publike i kod orkestrara. Prokofjev je, pak, svojim opusom u cjelini izborio visoko mjesto među glazbenim klasicima 20. stoljeća.

Priprema i realizacija tekstova
G.A.D. PRODUKCIJA / www.gad.hr

Glazba
uvijek
pronađe
put!

Zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

VIOLINE I. Sidonija Lebar, koncertna majstorica, Dunja Bontek**, Davide Albanese, Lovorka Moslavac, Alina Gubajdullina, Saša Borčić Reba, Lana Dominik, Teodora Sucala Matei, Korana Rucner Novak, Kornelija Balaž, Odette Cavaliere, Marija Bašić
VIOLINE II. Sho Akamatsu*, Val Bakrač**, Dragana Tomić, Vera Kurova, Krešimir Bratković, Josip Novosel, Tomislav Ištók, Margareta Ugrin, Sandra Bingula Nožica, Paola Beziza
VIOLE Lucija Brnadić*, Hiwote Tadesse**, Tvrtko Pavlin, Aleksandar Jakopanec, Igor Košutić, Magda Skaramuca, Marko Otmačić, Asja Frank Perčić
VIOLONČELA Smiljan Mrčela*, Vinko Rucner**, Miljenko Šajfar, Janko Franković, Tajana Bešić, Emanuel Pavon
KONTRABASI Nikša Bobetko*, Darko Krešić**, Ilin Dime Dimovski Borna Dejanović
FLAUTE Matej Zupan, Dijana Bistrović
OBOE Vittoria Palumbo, Iva Ledenko
KLARINETI Davor Reba*, Mario Fabijanić*
FAGOTI Jorge Ricardo Luque Perdomo*, Vasko Lukas
ROGOVI Viktor Kirčenkov*, Daniel Molnar, Lenart Istenič, Nikola Jarki
TRUBE Tomica Rukljić*, Dario Cepić
TROMBONI Antonio Janković*, Marin Rabadan, Goran Glavaš
TIMPANI Ema Krešić
HARFA Mirjam Lučev Debanić*

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

za
gre
ba
čka
filharmonija

Grad Zagreb

PARTNER U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

Jutarnji LIST

START

VIJENAC

ZAGREB

SPONZORI

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PORSCHE
INTER AUTO

Izdavač: Zagrebačka filharmonija

Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Oblikovanje i grafička priprema: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

Cijena koncertnog programa: 5 kn

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.

Glazba
uvijek
pronađe
put!

crveni ciklus

ZF ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

STAR WARS PLANETI

19.11.2021. ○ 19:30

Koncertna dvorana Lisinski

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA
DAWID RUNTZ dirigent

John Williams · Gustav Holst

Glazba uvijek
pronađe put!

www.zgf.hr